Ч. 205 (14.454). Львів, субота 12. вересня 1936. Pocztowa opłata opłacona ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 504-060, 143.322. Адреса для телеграм: „Діло" Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „ ЗА ГРАНИЦЕЮ: в Америці 1 долар, франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 219-41. „ Друкарні: 229-26. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Совітські фабрики продукують тандиту.

МОСКВА, 11. 9. ПАТ. З Ленінграду повідомляють, що найбільша фабрика трикотажів у СССР „Красное Знамя" продукує вироби, які мають різні недостачі. На 4 тисячі жіночих панчіх І-ої сорти, 2.000 були непридатні до вжитку; на 6 тис. муж. скарпиток — 2 тисячі непридатних. Найгірше представляється продукція дитячих панчішок: В останніх часах звернули фабриці 28 тисяч дитячих панчіх, як непридатні до вжитку. Також фатально представляється справа з іншими предметами щоденного вжитку.

БОЛЬШЕВИЦЬКІ ДИРЕКТОРИ КРАДУТЬ.

МОСКВА, 11. 9. ПАТ. В міськім суді у Москві почався процес 36-ох дефравдантів головного холодільного промислу (главхладпром). Головним підсудним є директор холодільні інж. Алькушин. Підсудні здефравдували з державних грошей 1 міліон 700 тисяч рублів. Прокуратор закидує підсудним, що вони пиячили, знеcволювали жінок, які працювали у підприємстві, брали хабарі і т. д. На розправу покликали 50 свідків і 12 експертів.

—o—

Ген. Моля кермує наступом на Сан Себастіян.

ЕНДАЙ, 11. 9. ПАТ. Інформації з Бургосу подають, що генерали Моля і Франко відбули спільну конференцію над пляном наступу на Мадрид. Опісля ген. Моля відїхав на північний фронт, де кермуватиме особисто вирішним наступом на Сан Себастіян.

БАНКИ ПЕРЕНОСЯТЬСЯ ДО БІЛЬБАО.

САН СЕБАСТІЯН, 11. 9. ПАТ. Авас подає, що філії багатьох банків, які вели свої інтереси в Сан Себастіяні, перенеслися до Більбао. Відкликали тут дозвід, який позволяв особам, які мали грошеві вклади в ощадностевих касах, вибрати місячно 120 песетів. Син військового губернатора, який їздив недавно до Франції, рішуче заперечив поголоску, буцімто він переговорював у Пампелюні у справі піддачі міста. Він теж заявив, що населення провінції Гіпускоа є католицьке та релігійне і не дозволить знищити своєї столиці та розстріляти заручників.

БОЇ НА ІНШИХ ФРОНТАХ.

СЕВІЛЛЯ, 11. 9. ПАТ. Радіостація подає, що націон. летуни збомбардували морську базу в Картагені та кораблі, які плили з Маляги. В Астурії не допустили до концентрації червоних. В окрузі Гуески повстанці розбили відділ червоних. В Сан Себастіяні ідуть вуличні бої між баскійцями і анархістами. На інших відтинках без замітних змін.

СЕВІЛЛЯ, 11. 9. ПАТ. Повстанці надіються, що міліція, яка боронить Сан Себастіян, не буде достаточною запорукою. Місто зовсім окружене. Непорозуміння між оборонцями збільшуються. На фронті Толедо війська ген. Франко заняли на лівім крилі Аренас Сан Педро. Таким чином фронт наступу продовжився до Пуерто Ріко і Сієрра Гредос.

Червона Еспанія большевизується.

РЕКВІРУЮТЬ МЕТАЛІ.

БАРСЕЛЬОНА, 11. 9. ПАТ. В урядовім часописі появився розпорядок, щоби всі купці і промисловці металевої бранжі здержались негайно від усіх приватних трансакцій та щоби зложили до 48-ох годин виказ запасів до диспозиції комісії воєнного промислу.

СУДДЕЮ МОЖЕ БУТИ КОЖНИЙ.

БАРСЕЛЬОНА, 11. 9. ПАТ. Увійшов у життя декрет, щодо реорганізації міських судів. Кожний еспанський громадянин, який вміє читати й писати, може відтепер стати суддею. Одинокою умовиною є приналежність до котроїнебудь партії „людового фронту". Вимір справедливости має бути даровий і негайний, по змозі устний. Рекорд швидкости у розводовій справі побив „революційний суддя" із Віллянуева (б. кольпортер газет), який переслухав сторони та проголосив присуд за одну годину. У звязку з таким „рекордом" можна завважити „збільшений попит" на розводові справи.

Протирелігійна акція червоних в Еспанії.

ЕНДАЙ, 1. 9. ПАТ. З Барсельони повідомляють, що в місті Матаро біля Барсельони революційний комітет проголосив наказ, щоби всі мешканці викинули на вулицю до 24-ох годин **предмети релігійного культу й образи релігійного змісту**, за винятком цих, які мають мистецькі значіння. Кожного, хто не послухає наказу жде гостра кара. Того самого вечору після проголошення декрету горіли на вулицях Матаро великі стирти образів і девоціоналіїв.

ОБСТАЮТЬ ЗА ТРОЦЬКИМ.

БАРСЕЛЬОНА, 11. 9. ПАТ. Місцева комуністична „Партідо обреро уніфікасіон марксіста" домагається, щоби Катальонія дала Троцькому право азилю, тому, що нема великої ідейної ріжниці між Троцьким і катальонськими комуністами.

ЛЮДОВІ ТРИБУНАЛИ УРЯДУЮТЬ

ЕНДАЙ, 11. 9. ПАТ. З Барсельони повідомляють, що „людові трибунали" урядують у всіх місцевостях. В Мурсії засудили на смерть 3 особи і в Леріді 4 особи. В третім процесі проти старшин-повстанців присуд проголосив уже не воєнний суд, тільки „людовий трибунал". Останні розстріли, як кажуть, не виконав уже екзекуційний відділ, тільки червона товпа.

Польський бальон знайшовся.

МОСКВА, 11. 9. ПАТ. Центральний сов. аероклюб у Москві дістав сьогодні рано в год. 3-ій телеграму від кап. Януша зі залоги бальону „ЛОПП":

„Ми осіли на землю 1-го вересня 25 км. від с. Носовщина в районі Онеги (Північний Край) 100 км. від міста Онеги. Ідемо пішки через місцевости Кавгачиха, Малосуйка, Онега. Просимо нам помогти". Телеграму надали з Малосуйки в 1-шій годині ночі.

Московський аероклюб вислав поручення до Архангельська, щоб дати поміч польським аеронавтам.

Таким чином польський бальон „ЛОПП" мабуть заняв друге місце, бо бальон „Бельгіка" перелетів 1.700 км., а віддаль Онеги від Варшави є 1650 км.

—o—

Сумерк совітських впливів

у Чехословаччині.

Прага, вересень 1936.

„Середуща Европа це невральгічний узол світової політики". Так схарактеризував середньоевропейську проблему перед кількома днями у празьких „Народніх Лістах" відомий чехословацький політик д-р Й. Матоушек. І справді. Ланцюг держав цих середніх і цих менших, який тягнеться від Фінляндії аж ген на Балкан, між Совітами на сході і Німеччиною на заході, це найбільша зміна на мапі Европи після світової війни. Ці всі держави це нині найбільш приятливе поле з одного боку для спроб реалізації ревізіоністичних гасел, з другого для засягу чи поборювання впливів західно-европейських держав.

Уформування середньо-европейських політичних питань, привелоб до такого укладу політичних сил, який давав би т. зв. політичну рівновагу в цій важній частині Европи, це вже віддавна одно із найпекучіших міжнародніх питань нової, післявоєнної Европи. І скільки вже плянів, скільки спроб розвязки цього питання ми вже бачили, а справа все ще має характер „невральгічного вузла" европейської політики. Нині, після того, як Італія знову вертається до европейської політики, коли Німеччина находить спільну мову з Італією і відповідно до цього заключає пакт з Австрією, коли та сама Німеччина починає економічно опановувати Балкан, коли з поведінки Гортія добачується новий натиск ревізіонізму і коли після подорожі ген. Ридза-Сміглого до Парижа говориться про те, що Польща й собі бажає відіграти рішальну ролю в розвязці середньо-европейської проблеми — ця проблема знову находить своє чільне місце в европейській пресі.

Один із таких цікавих голосів, які дуже основно та спокійно аналізує це питання, це згаданий голос чехословацького політика д-ра Матоушка в „Народніх Лістах" у статті: „Проблема Середущої Европи".

Автор статті, підкресливши особливу вагу розвязки середньо-европейського питання для Чехословаччини, виходить з заснову, що всі дотеперішні спроби розвязки цього питання вже у своїй основі скривали багато помилок, що було й причиною їхньої невдачі.

Автор ділить геополітично середню Европу на дві частини: у вужчому і ширшому розумінні. Середня Европа у вужчому розумінні обіймає здебільша територію бувшої Австро-Угорщини з виїмком земель нинішньої Польщі на півночі й італійських на півдні та Югославію і Румунію, отже держави висунені далеко на Балкан. Але до Середньої Европи на ділі належать територіяльно, політично і економічно ще ій держави, що їх можна назвати зовнішньою областю Середньої Европи і вони разом з тамтими державами творять Середню Европу у ширшому розумінні: це Польща, Німеччина й Італія. **Ніяке рішення, ані господарське, ані політичне, середньоевропейської проблеми** — каже автор — **не буде тривке без згоди і співпраці цих трьох держав.** Зокрема всі спроби розвязки цього питання без згоди й участи Італії та Німеччини вже згори призначені на невдачу. Тому недавно заключений австро-німецький пакт, на ділі пакт Німеччини з Італією у справі Австрії, слід уважати для тривкого унормування відносин Середньої Европи дуже корисним, якщо його використається як перший крок до загального середньо-европейського пакту.

Так само потрібна для розвязки середньо-европейської проблеми ще й згода і співпраця Польщі, а далі і Франції, як союзника цілої Малої Антанти та чинника великодержавної рівноваги над Дунаєм. Іншими словами необхідною конечністю для тривкого унормування середньо-европейських питань є франко-німецьке порозуміння. Недавні відвідини Шахта в Парижі можуть мати під цим оглядом величезне значіння. В інтересі правильних відносин в Середній Европі є теж **вияснення франко-польських взаємин при рівночасному збереженні польсько-німецького пакту.**

В останньому часі дуже уважливо аналізувалося питання будуччини Малої Антанти у звязку з незаперечним господарським проникaнням Німеччини до Югославії та у звязку з упадком румунського міністра закордонних справ Тітулеска, що проводив дуже яскраву совітофільську лінію румунської закордонної політики. Нині ще тяжко сказати, яке значіння буде мати цей упадок Тітулеска для основних напрямних румунської закордонної політики. Та всетаки вже нині треба підкреслити, що наладнання тісніших взаємин держав Малої Антанти з Німеччиною булоб для цих держав тільки тоді небезпечне, колиб воно вело до відчуження від Франції. Коли-ж **такі тісніші взаємини будуть іти рівнобіжно з модусом вівенді Франції з Німеччиною і при збереженні німецько-польського договору, вони можуть бути лише корисні.** Чехословаччина — каже автор — не сміє піддавати антигітлерівській паніці, яку зі зрозумілих причин ширять комуністи і їхні сателіти, паніці, яка на жаль часто „з периферій чехословацької журналістики сягає аж до нутра рішальних державно-політичних чинників". Зближення держав Малої Антанти з Німеччиною рівнобіжно з наладнанням франко-німецьких взаємин і при збереженні німецько-польського договору ослабилоб теж незаперечно й інтерес Німеччини у мадярськім ревізіонізмі.

Не треба забувати — міркує далі автор — що мадярська закордонна політика, основана після світової війни на ідеї відбудови старої Угорщини, є небезпечна лише тоді, коли для своїх ревізіоністичних змагань находить сильного союзника. Групування поодиноких держав у міжнародній політиці не відбувається для нічиїх гарних очей, але для спільних інтересів. Це торкається і Німеччини і Італії. І коли Італія зі своєї африканської війни вийшла переможно та нині вертається до европейського політичного концерту, то це явище треба лише привитати, як корисне і для Середньої Европи. Тому треба вважати, щоби пустий женевський бюрократизм, якого так дуже бажають придержуватися деякі противники мира, непотрібно не стримував цього повороту. Остаточна полагода східно-африканського питання може теж вирішити, чи австро-німецький пакт і німецько-італійське порозуміння буде кроком на шляху до мирної розвязки середньо-европейського питання чи початком воєнного угрупування. Але абісинський конфлікт — кінчить свої цікаві міркування д-р Матоушек — показав теж ясно, що не вдасться реалізувати думки про загальну колективну безпеку, бо годі примусити поодинокі держави до якогось рішального кроку там, де вони не мають свого безпосереднього інтересу.

Куди більш раціональною є думка регіональних пактів. Але щоби дійти до повної нормалізації середньо-европейських питань, треба виключити впливи тих держав, які в цій частині Европи і географічно і політично є зовсім чужим елементом. Всі ще памятаємо ту нещасливу думку, яка зродилася в часі абісинської війни, щоб самостійність Австрії загарантували теж і Совіти. **Кожне втягування Совітів до середньоевропейських справ лише ускладнює їхню мирову розвязку і противиться державним інтересам Чехословаччини,** бо витворює нові конфлікти, в осередку яких стоїть саме ЧСР. І не лише з погляду добра середньо-европейських питань, але і з погляду державної безпеки і господарського розвитку ЧСР, **треба, щоб совітсько-чехословацький договір** не був віссю і конопом цілої чехословацької закордонної політики, щоб його розуміти лише як акт часовий, обмежений до означеної реальної користи. Не можна при цьому забувати і на небезпеку, яка криється в невідповідному стосуванні цього дипломатичного знаряддя. Можна також порізатися знаряддям, яке само собою може бути навіть дуже корисне.

З наведеного голосу чеського політика видно, що в чеському політичному світі почався вже процес протверезіння щодо ваги і значіння пакту і приязни з Совітами. Починають тут розуміти, що з тієї приязни більша шкода й небезпека, ніж користь і певність. Покищо річ іде про обмеження совітських амбіцій встрявати всюди, де тільки щось діється. Повний провал совітських впливів ЧСР був би радісною подією для Европи і людства. Але — на жаль — до тієї події ще мабуть дуже далеко.

Мч.

З чужої преси.

„Ахилева пята".

Під повищим наголовком, з багатомовним підтитулом **„Чи польсько-український компроміс є мертвою справою?"**, появилась у вчорашньому **„Веку Новім"** (з 11. ц. м.) передова стаття на найактуальнішу нинішню польсько-українську тему.

Автор ділить справу нормалізації польсько-українських відносин на два періоди: в першому, мовляв, перемагали дуже великі українські надії поруч із „поміркованістю і резервою" польської сторони, — в другому (теперішньому) періоді маємо українські жалі та докори, що „поляки нічого не дали".

„Українська сторона не скривала, що її надії сягають дуже далеко. Що більше, розбуджуючи ті надії у власному громадянстві і кормлючи його міражем великих, майже авантюрницьких перспектив на історичну міру, українські провідники старались ними виправдати свій примирний крок. Досить вказати на цілу низку заяв у краю і за кордоном, так зредагованих, неначе безпосереднім і близьким наслідком компромісу був спільний марш на Київ..."

Але тепер — читаємо — ввійшли ми у другий період, що його характеризує по українській стороні „зneохота і песимізм".

„Щораз частіше стверджується відємний біланс компромісового епізоду, щораз слабше представляється оборона перед атаками противників нормалізації. Справа формально істнуюча і невиповіджена, очам постороннього глядача може видаватись жертвою".

Призадумуючись над глибшими причинами цього явища і стверджуючи, що наслідник польського творця компромісу потвердив лінію свого попередника, автор добачує єдину вину по стороні (очевидно!) українців, які нібито мали фальшивий, „наївний і примітивний" підхід до проблеми нормалізації. Автор обвинувачує однаково українську публіцистику, як і деякі заяви та промови посольських кандидатів, які могли викликувати враження, що

„за кілька місяців прийде виконання всіх українських бажань, а найдалі до року почнеться хрестоносний похід проти Росії. Легким жестом перекреслено цілу минувшину з її слідами й атавізмами, закинено заслону на невідповідні фрагменти нинішньої дійсности, щоб замість нової дії старої драми заграти радісну весняну увертюру".

Автор пригадує, що завданням політики є „мостити й будувати нові шляхи з дійсних елементів, а коли тих елементів нема, то з таких, що їх щойно твориться і формується". Це вимагає „часу і праці". Тут широко автор розводиться над спадщиною польсько-українського минулого та виправдує стриманість польського громадянства супроти нової ідеї замирення. „Переміна може доконатися, але тільки як функція обостороннього тривкого зусилля".

Помилкою вважає автор вязати польсько-український компроміс з міжнародньою конюнктурою. Признає, що та конюнктура допомогла до проломання ледів, але заявляє, що

„для польської сторони вартість має тільки нормалізація, істнуюча без огляду на хвилеві наші відносини з Німеччиною або Росією. Це був би дійсно сожаління гідний компроміс, якого єдиною метою булоб зербувати корпус українських яничарів (?! — Ред.) до виправи над Дніпро. Нашим змаганням є припинити взаємну боротьбу також в тім випадку, коли у Східній Европі пануватиме спокій".

Автор не пересуджує, чи започаткований польсько-український компроміс не стане історичною подією, але відсилає „українських контрагентів" до підручників історії, в яких можна вичитати, що над нібы подібними процесами працювало „кілька поколінь".

Стаття „Веку Нового" спокійна і втримана у тоні пристойному та не можна заперечити їй деяких уваг правильних. Проте найбільша її хиба та, що її автор ґенералізує надмірні надії деяких одиниць (якщо такі були) зперед півтора року на все українське громадянство та фальшиво приймає тезу, що галицькі українці йшли на компроміс 1) виключно з моментів закордонно-політичної натури і 2) сподіючись дійсно за рік чи два спільного польсько-українського походу проти Совітів. Це наскрізь фальшивий засновок. Товчок до окремих рефлексій дає звувага автора про необхідну „працю поколінь". Правильно підмічуючи недовірливі настрої польського громадянства автор забуває зовсім про слушні психольогічні підстави нетерпеливости українських мас: він забуває, що тут не йде річ про ідилію, про „весняну увертюру" і т. д., тільки головно про боротьбу за ті права і цінности, які українці вже **мали** та які **втратили вже за польських часів** в односторонню користь поляків і що українська нетерпеливість полягає на тому, що не найвість тільки **льогіка компромісу** казала вірити, що у розмірно недовгому часі прийде **зворот** бодай частини забраного українцям стану посідання. При чім тут похід над Дніпро?!

„Українська політика — напрямні й еволюція“.

Частину відповідь „Векові Новому“ находимо акуратно у сіоністичному тижневику „Опінія“ з 13. ц. м. В обширному числі того часопису (28 сторінок) дві сторінки присвячені українцям: є там ціла сторінка „Українська колюмна“, присвячена українській літературі та театрові (портрети В. Стефаника, Б. Лепкого, М. Черемшини — під якого портретом фальшиво подано прізвище Мартовича, — та А. Чайковського), — є переклади трьох українських віршів, та велике політичне інтерв'ю, яке саме хочемо коротко тут зреферувати.

Часопис не подає прізвища свого українського розмовця, тільки називає його „одною з найсильніших постатей у сучасному політичному житті українців, провідною постатю, хоч вона на тлі останньої політичної еволюції — не репрезентує тимчасом формально офіціяльного політичного курсу“. Український діяч застерігся, що інтерв'ю не дає, бо не хотів би, щоб воно було інтерпретоване як вихід із резерви та як замір „шкодити плянам людей, відповідальних за теперішню українську політику“. Всеж, погодився дати низку інформацій, які повинні зацікавити якраз автора зреферованої вгорі статті з „Веку Нового“:

„Український нарід не уявляє собі своєї національної експанзії на Захід. Наша експанзія має визначений напрямок на Схід (Каспійське море й Азовське). На цій дорозі розвитку треба нам забезпеки плечей на Заході, через що ми дісталиб вільну руку на Сході. На Заході нашими сусідами є Польща й Німеччина. Не уявляємо собі вже нині більше Галичини і Львова як український Піємонт: центр України, це Київ. А там, у серці України, большевики гноблять під інтернаціональною покришкою український національний рух. Це викликує по цьому боці кордону реакцію у формі протикомуністичного руху. Та свідомість, коли зрозуміла її й оцінила польська сторона, не могла залишитись без впливу на нашу політичну орієнтацію. Польща є найближчим сусідом Совітської України і в міжнароднім розрахунку може відіграти визначну ролю. Отже колиб польсько-український „модус вівенді“ був можливий, ми малиб інтерес у тому зближенні. Ці тенденції кристалізувались у нас від кількох літ. Польські політики доцінили їх і так дійшло до нового курсу польсько-української політики з 1935 року, коли обидві сторони заявили, що бажають нормалізації взаємних відносин, і в наслідку прийшло до виборчого компромісу.

Однак швидко показалося, що що інше взаємне зрозуміння, а що інше порозуміння. Ми інакше уявляли собі нормалізацію, інакше поляки. Для українців нормалізація означала господарську і культурну повноправність українського народу, повноправність українців, як громадян, і повноправність українських установ. Наші найважніші вимоги торкаються земельної реформи і шкільництва. В обох ділянках ми нічого не зискали. Поляки видно зрозуміли через нормалізацію відносин нашу згоду на істнуючий стан річей. Це значилоб, що виключними господарями краю є поляки та що українці мають служити польським інтересам, задовольняючись безпекою життя і теперішнім станом посідання. В заміну за це українці малиб добровільно прийняти на себе ролю поліції супроти власного громадянства. Це показалося зараз при соймових виборах, до яких ми пішли на підставі узгіднених виборчих лист“. (Далі український діяч згадує історію лемківського мандату та виключення з-під компромісу Волині, Холмщини і Полісся. Всеж, українські посли склали далекосяжні заяви). „Нарід не дуже вірив, що прийде сутня зміна політики супроти українців, але давав своїм послам „карт бляншь“, щоби переконатись, чи щоб не наражуватись на докори, що змарновано нагоду для добуття нормалізації відносин. Сьогодні дивимось з висоти досвіду. Не тільки не заспокоєно наймінімальніших аспірацій у ділянці аграрної реформи і шкільництва, але не полагоджено навіть деяких дрібних справ...“

Щодо української господарської праці, український розмовець є оптимістом, вірючи, що йде до кращого. Звертає увагу на перенаселення. Щодо проявів українського антисемітизму, то покликується на впливи закордонних націоналістичних течій; всі істнуючі українські політичні партії виступають проти боевого антисемітизму. Випадки самосудів над жидами (Маківка) український діяч вважає проявом психічного заломання деяких молодих елементів. Погромницький антисемітизм став би явищем поважним, колиб ОУН його пропагувала, однак досі цього не було.

ХИТРО-МУДРО.

Хто хоче помогти Рідній Школі, нехай вимагає при закупі готівкою „провірних бльочків Р. Ш.

Читайте „Діло“!

Д-р КОСТЬ ЛЕВИЦЬКИЙ. 3)

Українські політики.

Сильвети наших давніх послів і політичних діячів.

Зміст цієї дебати доказує наглядно, що домагання поділу Галичини ставало головним політичним гаслом між українським народом Галицької Землі, як також великою журбою Головної Руської Ради, де вирнула вперше думка про сецесію українських послів. Головою цієї Ради був єпископ Григорій Яхимович, а о. Григорій Шашкевич був уже тоді на свому становищі у Відні.

З цих подій показується, що ролі політичних провідників були поділені: Григорій Шашкевич мав заступати українську справу у Відні перед центральним австрійським урядом і цісарем, а Григорій Яхимович, як голова Головної Руської Ради у Львові і провідник українських послів у Державному Соймі, мав на цьому становищі уосновувати конечну потребу поділу Галичини.

Тимчасом уже 7. березня 1849. р. появився патент цісаря Франц Йосифа, що розвязував Державний Сойм і проголосив октройовану (обмежену) державну конституцію для цісарства Австрії. Тоді австрійський міністр внутрішніх справ граф Франц Стадіон взявся укладати краєві статути і для Галичини хотів дати два краєві сойми: в одному поляки мали бути в більшості, в другому українці. Одначе цей проект не вдержався, зате приняв цісар проект міністра Баха, що появився як краєвий статут для Галичини з 29. вересня 1850, В. з. д. 386. На підставі цього статуту краєва репрезентація мала складатися з трьох соймових курій: з львівської округи (50 послів), з краківської округи (58 послів) та зі станиславівської округи (42 посли). Справи спільні мали вирішувати разом усі три сойми і вибирати центральний видія (краєвий). Але й отсей краєвий статут не увійшов у життя.

Головна Руська Рада не засипляла справи та безнастанно виступала з домаганням, щоб перевести поділ Галичини на два краї. Вона не мала вже своїх послів, бо Державний Сойм розвязано, тому зверталася до центрального уряду (міністерств) у Відні, звідки сподівалась помочі, бо мали там свого представника в особі міністерського радника о. Григорія Шашкевича. Та галицький губернатор (намісник) граф Аґенор Голуховський постійно поборював пляни центрального австрійського уряду щодо поділу Галичини, вказуючи на те, що український край в Австрії може стати українським Піємонтом та загрожувати цілости Австрії і добрим відносинам Австрії з Росією.

Не довго видержала Головна Руська Рада у своїй праці. Замісць поширювати свою організаційну діяльність у краю, вона супроти абсолютизму в Австрії занепала в політичній праці і розвязалася вже в 1851. р., покладаючи всі надії на центральний уряд у Відні. Через те єпископ Григорій Яхимович випустив зі своїх рук керму політики галицьких українців.

Опісля в ері абсолютизму повернулось було австрійське центральне правління ще раз до адміністраційного поділу Галичини на дві національні території, українську і польську, розпорядком з 24. квітня 1854, В. з. д. 111. Але цей розпорядок не увійшов у життя.

А тимчасом намісник граф Аґенор Ґолуховський своєю льояльністю добував для себе щораз більше довіря у цісаря, так що в 1859. р. заіменував його цісар Франц Йосиф своїм міністром внутрішніх справ. Саме він дорадив цісареві видати цісарський диплом з 20. жовтня 1860 р., за яким появився цісарський патент з 26. лютого 1861. р., що ними надано всім краям Австрії краєві статути і виборчі ординації до краєвих соймів. Цим державним актом поставлено українців у королівствах Галичини й Володимирії з князівствами Освєнцім і Затор та з великим князівством краківським, отже в нерозділеній Галичині, як національну меншість супроти поляків.

Політики в тодішній Австрії не мали здорової політичної думки, що передбачувалаб щонебудь на дальшу мету, тільки час до часу вводили такі реформи, щоб ними закрити головне недомагання та якось далі перетягнути животіння своєї держави. Замісць у сам час приступити до вирішення права націй, що творили австрійську державу, тогочасна австрійська політика виминає це питання, а повертається до вірних станів і заманює їх до добра автономії країв. І саме таке поставлення основної справи завдання Австрії нікого не вдоволило та з часом привело до розпаду австрійської монархії.

Небавком потім у 1861. р. вислід перших виборів до галицького сойму дав на всіх 150 послів українцям 49 послів, значить: виказав їх наче національну меншину! На першому засіданні того Галицького Краєвого Сойму у Львові в дні 15. квітня 1861. р. подав до відома віцепрезидент намісництва Карло Мош, що цісар заіменував князя Льва Сапігу краєвим маршалом, а єпископа Спиридіона Литвиновича заступником краєвого маршала.

Єпископ Григорій Яхимович став у 1860. р. галицьким митрополитом у Львові та увійшов до Краєвого Сойму як ректор львівського університету (віриліст).

Яхимович лишив по собі памятну притчу, якою привитав Головну Руську Раду як її голова. В ній сказав він про женця-українця, що встав пізно до роботи на полі, але як став опісля жати, то порівнявся з сусідами і заки сонце зайшло, він перегнав усіх женців. Таких українців нам треба — казав він— бо сонце вже високо та сусіди давно в полі; чим довше ми заспали, тим пильніше берімся до роботи, щоб вони не насміхалися з нас і щоб ми порівнялися з ними!

Отсеї притчі Яхимович не встиг виконати як політичний провідник галицьких українців. Він полишив її на науку грядучим поколінням української нації.

(Д. б.)

—o—

„Людовий фронт у Галичині“.

„Дойтше Рундшау“, німецький щоденник у Бидгощі, поміщує у числі з 10. ц. м. передову статтю під повищим наголовком як „спеціяльну кореспонденцію зі Львова“, яка є дивною змішкою правди і фантазії. Так і видно, що автор, німець, не орієнтуючись зовсім в українських відносинах, написав статтю на підставі інформацій якогось українського розмовця, перепутавши багато і даючи остаточний дуже туманний образ порушених справ. І так з тієї статті виходить, що від часу уряду прем. Косцялковського були вже нібн дві зміни української політики, і то обидві дуже різкі, що в червні ц. р. Українська Парляментарна Репрезентація перейшла була до гострої опозиції, щоб швидко після того „беззастережно“ погодитись на внутрішню і закордонну політику уряду! Ті переміни автор пояснює нагальним натиском польських людовців на українське село, при чому нібн ті людовці здобувають собі серед українців великі впливи, що йдуть рівнобіжно з впливами комуністів. Під впливом тої небезпеки український парляментарний провід заходиться нібн над створенням „єдиного фронту українських національних партій і польського уряду проти твореного спільного фронту „лівої“ радикальних елементів, зложених з селянської партії (радикали? — Прим. Ред.), соціялістів і комуністів...“

Словом — горох з капустою. Шкода, що німецький щоденник, дістаючи вже статтю про українські справи — паде жертвою людини, яка не завдасть собі труду сяк-так пізнати тему, щоб не дезорієнтувати читачів.

Дальші подвиги риманівського Валуєва.

(Допис з Лемківщини).

В „Ділі“ (ч. 174) у статті „Риманівський канцлер у теорії і практиці“ звернули ми увагу на два „послання“ о. І. Полянського („Про верховну власть і т. д.“ і „Слово до священиків...“), в яких за прикладом всяких „Кур'єрів“, кацапської „Землі і Волі“ та московського „Русского Голосу“ виливає згаданий католицький священик всю свою злість на український нац. рух на Лемківщині та на ті всі особи (духовні і світські), що перебувають на Лемківщині, яким дорога українська нац. ідея і які не хочуть впоювати в лемків (чого собі дуже бажає о. Полянський!) московсько-чорносотенного духа. У згаданій статті навели ми численні приклади шовіністичного засліплення і кацапської нетерпимости о. Полянського до українців, а сьогодні згадаємо про дальші подвиги того риманівського чорносотенця, який хотів би знищити те, що неможливе, а саме природний стихійний розвиток української нац. свідомости на Лемківщині.

В Чорноріках коло Коросна був душпастирем о. С. М. Тому, що згаданий священик не хотів мішатися в кацапську політику в Чорноріках і не хотів прикладати руки до оснування в тім селі читальні Качковського (відомо, що члени читальні Качковського на Лемківщині, в яких обовязково висить на стіні портрет їх ідеольога, апостата Наумовича, були розсадниками православія), зі злости переніс його о. Полянський до Яселя, а на місце о. С. призначив о. Д. Д., вже старшу віком людину. Але показалося, що о. Д. Д., лагідний і дуже покірний чоловік, також не хотів тягнутись на шнурку москвофільських вожаків, бо коли вони до нього зголосилися з предложенням підписати статут чит. Качковського, він від того відмовився. Що більше: Той самий о. Д. Д., коли риманівський канцлер приказав йому передати церковний дім у Чорноріках на чит. Качковського, не хотів дати кацапам ключів від згаданої домівки. (Треба знати, що більшість селян у Чорноріках — це свідомі українці; москвофіли є там у меншости). Внаслідок такого поставлення справи, себто тому, що о. Д. Д. не хотів будувати Москви в Чорноріках, переніс його московський фанатик о. Полянський — карною дорогою! — на звичайного сотрудника до Волоського Королика.

Вся українська преса подала недавно до відома, що в селі Красна на Лемківщині приступлено до будови мурованого поверхового українського „Народнього Дому“. Комітет будови згаданого дому (в склад комітету входить заст. голови о. Г. М., сотрудник з Красної) просив у пресі добровільних датків на згадану ціль. Коли риманівський канцлер довідався, що будовою згаданого дому займається м. і. о. Г. М., впав у галючу лють та, щоб у якийсь спосіб перешкодити згаданій будові, переніс о. Г. М. з Красної на сотрудника до Вороблика.

Випадає згадати тут ще й те, що згаданий московський чорносотенець, католицький священик о. І. Полянський, на закінчення і для заокруглення свого урядування як капітулярний вікарій, у своєму „прощальному посланію“, поміщеному в Х. ч. „Вістей Апост. Адміністрації“, зневажив весь гр.-кат. галицький Єпископат, бо назвав наших владик (які на спільній нараді в 1918 р. усунули з богослуження вислів „православний“) „пересічними католиками“, „теперішніми новаторами“, „нинішніми реформаторами“ і т. д. Ось так поступає той, якому його московська жовч не дає спокійно спати!

Але даремні труди та зусилля о. Полянського. Бо як пережили ми колишніх графів Бобржиських та цілу фалангу їх галицьких ступайків, так само переживемо й теперішніх всяких риманівських Полянських та їх нечисленних запроданців! Не лиш переживемо, але навіть (ми в цьому певні!) святкуватимемо на Лемківщині перемогу української національної ідеї над московським ідолом і то — дасть Бог! — ще за життя всяких риманівських канцлерів та інших краєвицьких Гнатишаків-Трохановських і горлицьких Сьокалів.

Альфа.

Червоні зневажили французького амбасадора.

ПАРИЖ, 11. 9. ПАТ. Один із комуністичних провідників у Сан Себастіян зневажив французького амбасадора. Амбасадор асистував при відїзді кільканацяти втікачів, які мали всі папері в найкращім порядку.

о. О. ПРИСТАЙ. 101)

В АМЕРИКАНСЬКОМУ ВАВИЛОНІ.

Як стояла справа з дальшими жертвами, про це найкраще говорить такий комунікат Корпорації:

Шикаго, дня 4-го липня 1933.

„Звертаємося до Вас у крайній громадській потребі: **Український Павільон на Світовій Виставі загрожений!**

Компанія, котра будувала павільон і не дістала всіх грошей, поставила Українській Корпорації до вибору або сплатити павільон, або інакше вона поступить з ним так, щоби якнайскорше відібрати свої гроші, не оглядаючись на український характер павільону. Дотепер павільон був під спільним зарядом компанії і корпорації, але компанія не була вдоволена з доходів першого місяця і рішила шукати на власну руку більших приходів. Минулого тижня, наприклад, компанія увійшла в порозуміння з росіянами, які мали вивести на сцені павільону російський кабарет. Коли Корпорація запротестувала, представник компанії вимусив одну виставу при помочі поліції. Після того компанія заповіла, що буде жадати розвязання спілки і передачі павільону в руки „ресівера“, а тоді українські експонати будуть усунені з павільону і напис „Україна“ знятий, як це сталося з польським павільоном.

Вирятувати павільон може тепер лише **викуп його на нашу власність.** Українська Корпорація зважилася на цей одинокий крок, підписала з компанією новий контракт про викуп і зібрала гроші на першу рату в сумі 5.000 долярів. Тепер напротязі цього місяця мусять ще бути заплачені дві рати по 2.500 долярів і ці рати мусять бути абсолютно додержані. Контракт підписаний під твердою умовою, що рати будуть додержані, інакше павільон пропаде на повну власність компанії. Це була одинока підстава, на якій можна було дістави павільон відразу в наші руки.

Першу рату 5.000 долярів зібрали позичками за одну ніч самі члени дирекції і найближчі до неї люди. З того факту, що горстка людей, більшість яких тепер без роботи, доконала того, може громадянство переконатись, що ситуація павільону була справді крайно загрозлива. Докінчення акції лежить тепер в руках громадянства. Треба зібрати ще 5.000 долярів, з того 2.500 мусить бути в руках Корпорації до половини цього місяця.

Українська Корпорація звертається з закликом до українського громадянства в Америці і Канаді, щоб воно помогло викупити Український Павільон. Наша еміграція не може допустити до того, щоби павільон пропав. Це був би тяжкий удар для української справи, що викликав би велике пригноблення в краю. Потрібна сума 5.000 долярів не велика і мусить бути зібрана“.

Тривожні заклики Виставової Корпорації довго не вгавали. Хоч Вистава була вже в повному ході й зближалося у нас її кульмінаційне завершення в формі „Українського Тижня і Дня“, проте не переведено іще були турботи з повним викупом павільону. Про це й повідомляла „Свобода“ з 1. і 17. серпня 1933.

ЩО ДІЄТЬСЯ ТЕПЕР З УКРАЇНСЬКИМ ПАВІЛЬОНОМ НА СВІТОВІЙ ВИСТАВІ В ШИКАГО.

(Власна телеграма з Шикаго.)

Річні збори Української Виставової Корпорації, вислухавши звідомлення управи і контролі, постановили:

1. Головною причиною фінансових труднощів Українського Павільону було те, що українці не вспіли впору скласти потрібних фондів на будову павільону. Те змусило до спільного заряду павільоном з контракторами, котрі мали перевагу і вели бизнес із недобором.

2. Щоби дістати павільон в українські руки і щоби він служив лише українським цілям, треба було вирішити викупити його за готівку, яку треба тепер негайно заплатити.

3. Від коли Український Павільон найшовся під українською управою, його буджет став зрівноважений, так що павільон уже приносить зиски. Так тепер стало рішучою певністю, що коли останні рати будуть точно заплачені, решта видатків на Українську Виставу буде покрита із зисків.

4. До 19. липня наплило 750 долярів на найближчу рату в сумі 2.500 долярів, яку треба негайно заплатити. Крім того зібрано ще на річних зборах 250 долярів.

Це показує, що конче потрібна дальша негайна поміч всього українського громадянства в Америці.

Просимо всіх українців прислати негайно якнайщедріші дари, бо лише так можемо вирятувати Українську Виставу.

Українська Виставова Корпорація.

„УКРАЇНСЬКИЙ ТИЖДЕНЬ“ БЕЗ ПОСТОРОННЬОГО ВМІШУВАННЯ.

Стан викупу павільону ще вимагає дальших жертв.

ШИКАГО, ІЛЛ. (Спеціяльна телеграма Української Виставової Корпорації до „Свободи“). — Останнього тижня зложено третю рату на закупно Українського Павільону завдяки позиції У. Н. Союзу в сумі 1.000 долярів та позичці У. Робітничого Союзу в сумі 500 долярів. Це дає можливість відсвяткувати „Український Тиждень“ без зовнішнього вмішування.

Збірка дальших жертв, яка за первісним пляном мала принести пять тисяч, принесла досі 2.600 долярів. Дальша й остання рата, яка має бути заплачена 1. вересня, залежить від дальших жертв українського громадянства. Як українське громадянство зложить цих 5.000 долярів, то Українська Виставова Корпорація зможе удержати павільон у своїх руках до кінця вистави.

(Далі буде).

Свята в краю.

Районовий День Обжинків

у Янчині.

Заходом кружка „Сільського Господаря“ в Янчині відбувся в неділю 6. вересня ц. р. перший у перемишлянському повіті День Обжинок. У ньому взяли участь крім місцевого кружка „С. Г.“ також місцеве т-во „Луг“, хор чит. „Просвіти“ і кружки „С. Г.“ з Брухович, Дусанова, Гулькова-Корелич та Подусільної.

Свято це мало розпочатися в суботу вечором походом жениців по селі зі співами обжинкових пісень та зложенням Раді кружка „С. Г.“ вінка зі збіжжя. На жаль, ця гарна частина свята з причини дощу не відбулася. Чергового дня, в неділю, свято започатковано Службою Божою, яку відправив місцевий парох о. В. Танчак. Підчас Служби Божої виголосив о. Танчак високопатріотичну проповідь, в якій згадав про значіння Дня Обжинок та про працю по кружках „С. Г.“. Службу Божу відспівав місцевий хор, кілька пісень відіграла також орхестра з Лапшина.

Безпосередньо по богослуженні уформовано похід, який рушив вздовж селом на громадську площу. Похід вела орхестра з Лапшина. За орхестрою йшло коло 50 змалих діточок зі снопиками збіжжя та китицями квітів. Відтак ішла Рада місцевого кружка „С. Г.“ зі своїм дуже гарним прапором, виконаним на основі проєкту мистця П. Холодного. За Радою кружка поступали секції хліб. молоді з Янчина і Гулькова-Корелич. Дальше йшли кружки „С. Г.“ з Брухович, Дусанова, Гулькова-Корелич і Подусільної. Всі кружки й секції мали таблиці з відповідними написами. За кружками переїздили рільничі знаряди, як сівалка, культиватор, віз з плугом, колісчатами та бороною, вози зі збіжжям, сіном, віз з вуликами та дуже гарно удекорований віз з яриною (з фільварку п. М. Луцького). За возами йшла чета дівчат і жінок зі серпами та чета хлопців з косами. Похід замикали старші громадяни і громадянки Янчина.

На площі всі учасники походу уставились перед трибуною. Рада місцевого кружка вручила вінок зі збіжжя присутньому на святі голові Т-ва „Сільський Господар“ і голові філії „С. Г.“ в Перемишлянах п. М. Луцькому, який виголосив палку промову. Дальше м-р Касьба привитав учасників свята від філії „Просвіти“ в Перемишлянах, а п. Бойко від Народнього Дому в Перемишлянах. Відчитано також привіт від Районової Молочарні в Ладанцях. На тім перша частина свята закінчилася.

По обідовій перерві відбувся на тій самій площі фестин, на програму якого склалися виступи хору чит. „Просвіти“ з Янчина, деклямації „Нива“ М. Старицького, „Гей, гей воли“ Ст. Рудавського і „Не хиляйте віл прапора“ Б. Лепкого, виголошені учасниками секції хл. молоді в Янчині, вправи місцевого Т-ва „Луг“ та виступ учасників секції хл. молоді з Подусільної, які відграли з великим успіхом пєсу М. Дяченка „Земля плаче“, виконали 4 вежі і танок „Аркан“. Фестин закінчила громова голови п. М. Луцького та національний гимн, що його відограла орхестра. Ця орхестра відпровадила також кружковий прапор, що повівав на щоглі в часі цілого свята, до домівки кружка.

День Обжинок, у якім взяло участь коло 700 людей, зробив велике вражіння на всіх учасників та на ціле село Янчин. Свято це буде заохотою та взором для інших кружків у повіті до уладження подібних імпрез. Ініціяторам та організаторам цього свята належиться повне признання та подяка.

Я. Д.

Окружне Кооперативне Свято

в Остапю.

В неділю 6. IX. ц. р. відсвятковано 10-ліття істнування кооперативи „Згода“ в Остапю, пов. Скалат. Величаве свято розпочалося рано Службою Божою, на якій співав хор з Качанівки, що його учасниці звернули на себе увагу своїм мальовничим національним строєм. Патріотичну проповідь про завдання кооперації, яка має освідомити і зорганізувати наш нарід, виголосив о. Сендецький. Після Служби Божої поверх дві тисячі учасників вирушили зорганізованим походом на край села, де міститься філія кооперативи „Згода“. Тут під голим небом на гарно прибранім жовто-блакитними хоругвами підвищенні відправлено панахиду за померлих членів кооперативи. Промовою інж. Тертеки, нач. дир. ПСК Скалат та одномінутовою мовчанкою для вшанування памяти померлих членів кооперативи розпочалася святочна академія перед великим портретом батька української кооперації, М. Левицького. Потім ішли привіти від сусідніх економічно-кооперативних установ, співи хорів з Качанівки, Глібова, Остапя, деклямації та вежі, що представляли собою тризуб. Книговод Михайло Сарабун, один з перших основників кооперативи, виголосив змістовний реферат про початки та розвиток кооперативи „Згода“. Дир. ПСК у Скалаті Ференц виголосив довший реферат про значіння кооперативної ідеї для недержавної нації.

Кооператива „Згода“ в Остапю заснована в 1926. р. Мала тоді 14 членів. Тепер по 10 роках істнування має 120 членів і 3 крамниці. Завдяки праці свідоміших людей села видно деякі користі вислідів кооперативної праці. Це вже не кількадцять осіб, але сотки людей ідуть під прапором кооперації. Та все ж таки не сміємо спочивати на лаврах, бо ще маємо тисячі наших людей незорганізованих в кооперації. В селі Остапю около 300 українських домів, отже 120 членів кооперативи — це рішуче за мало. Також з кооперативною свідомістю не найліпше, коли наші сусіди, закладаючи під боком кооперативи свої крамниці, сходяться відтягнути від кооперативи українських покупців.

Розвиток кооперативи „Згода“ в Остапю — це частина історії нашої кооперації в напів польськім та донедавна сильно москвофільськім підграничнім скалатськім повіті. Серед ширшого нашого загалу земля ще в повіті належного кооперативного і навіть національного освідомлення. Ще й тепер у деяких чисто українських селах для кількох затуманених людців творяться „рускі“ кооперативи та різні „кулка“. В останніх трьох роках при співпраці зі „Сільським Господарем“ зроблено чималий поступ в економічно-кооперативній ділянці. Одначе в порівнанні з тим, що ще мусимо зробити, виконана праця зовсім незадовільна. Тому темпо нашого економічно-кооперативного розвитку мусимо значно прискорити, коли не хочемо, щоб у цьому життєвому змагу нас випередили інші.

І. Ч.

Масове протикомуністичне віче

в Борщеві.

Активні виступи комуністів в останніх місяцях з нагоди наших національних здвигів у ріжних повітах Східної Галичини звернули увагу нашого національно свідомого громадянства на велику небезпеку, що грозить нам від агентів червоної Москви. Рівночасно змусили вони наше громадянство призадуматися над способом плянової і доцільної боротьби з комуністичною язвою та переведення відповідної освідомлюючої пропаганди й потреби організації національних чинників у протикомуністичному фронті. У цій справі сказав уже своє авторитетне слово митрополит Андрій Шептицький у недавньому пастирському листі, знаючи, що комуна загрожує теж і церкві та релігії пляновим ширенням безвір'ства і ріжними святотатськими злочинами, що мали місце особливо у дотеперішніх радикальних доменах на Покутті, в Дрогобиччині й Самбірщині.

У протикомуністичній акції не можуть залишатись позаду й українські національні політичні організації. Сама собою виринає потреба, щоб забрали правдою голос передовсім такі наші політичні установи, як Українська Парляментарна Репрезентація і Центральний Комітет УНДО, при помочі окремих відозв-маніфестів і дали почин до широкої протикомуністичної акції для плянової боротьби з комунізмом. З огляду на важливе сучасне положення у світі і світовий комуністичний наступ безпосередній і посередній через так звані людові фронти і загрозу від них для теперішньої, опертої на християнстві европейської цивілізації всюди творяться протикомуністичні активи, не кажучи про дальшу безпощадну боротьбу, що її ведуть з комунізмом італійські фашисти і гітлерівці в Німеччині. Справу популяризують криваві події в Еспанії, що сучасним дають поглядову лекцію, куди йде і до чого прямує комунізм чи пак московський большевизм.

У поваленні большевизму з усіх народів світа найбільше заінтересовані ми, українці, і тому протибольшевицька акція мусить бути у нас якнайбільше активна.

Покищо, як сказано, протибольшевицької акції пляново й доцільно ще не розбудовано. Потребу такої розбудови відчуває безпосередньо саме наше громадянство в краю, що дає саме почин і переводить у діло протикомуністичну організацію. Відчувається це в першу чергу у призбручанських повітах, до яких доходить відгомін протиукраїнських подій за Збручем. Там комуні найтяжче усадовитись і ті повіти найскоріше реагують на комуністичні затії.

До таких повітів належить борщівський по-

Німеччина домагається кольоній.

БЕРЛІН, ПАТ. Проклямований 9. ц. м. на конгресі нац. соц. партії 4-літній плян кампанії за господарську самовистарчальність Німеччини є несподіванкою. Також домагання кольоній, з огляду на господарські потреби, перший раз упали з уст Гітлера в такій формі. Ті слова були звернені передовсім до Вел. Британії. В Берліні підкреслюють, що слова канцлера надають нове значіння ноті нім. уряду, яка узалежнила поворот Німеччини до Ліги Націй від звороту кольоній. Але тверезa оцінка ситуації заставила сформулувати одночасно 4-літній плян внутрішньої господарської перебудови. Цей плян має найперше перемогти господарські труднощі, які є наслідком територіяльної тісноти, перенаселення та недостачі кольоніяльних сирівців

Подробиці пляну ще не відомі. Кількакратне підкреслення, що його треба здійснити з огляду вищої конечности, каже догадуватися, що плян передбачує великі фінансові й господарські новости.

Проклямація пляну говорить виразно, що „поняття працедавця і наємника зникає, а лишається лише виконавець доручень цілого народу“. Це дає підставу до здогадів, що держава матиме певно диктаторську ролю в господарському житті. З другого боку ця декларація та інші гасла проголошені з нагоди конгресу, свідчать, як здається, про проєкти деяких соціяльних реформ в інтересі робітництва.

—o—

віт. Заходом Повітового Народнього Комітету УНДО в Борщеві відбулося в понеділок 7. вересня ц. р. манифестаційне масове протикомуністичне віче з рефератом посла д-ра Степана Барана. Велику салю „Народнього Дому" разом з ґалеріями і коридорами заповнили вічевики-селяни з цілої Борщівщини; прибули були теж священики, світська інтеліґенція та міщани з Борщева і Скали. Дуже багато з тих, що прибули на віче, відійшло через брак місця. Такого масового політичного віча в Борщеві у повоєнних часах ще не було. На салі буквально море голов. Багато молодих селян. Учасників, що мали змогу слухати реферату д-ра Барана, було більше як 1.000. Якщоб віче могло відбутися під отвертим небом, то учасників було би втроє більше. Зацікавлення протикомуністичною акцією велике.

Віче отворив і йому проводив секретар Повітового Народнього Комітету УНДО дир. Петро Ґораль покликавши на секретарів інж. Ярослава Рущицького і студента богословії Миколу Ґреськова. До слова прийшов як референт посол д-р Степан Баран.

У двогодинному рефераті промовець обговорив коротко історію й ідеольоґію комунізму і його сучасної московської форми — большевизму, що в жовтні 1917. р. прийшов до влади. Докладніше спинився на боротьбі, яку московські большевики повели з новоповсталою Українською Державою в р. 1918. до 1920, що закінчилася большевицькою окупацією нашої держави. Сьогодні за Збручем нема Української Держави, бо теперішня Українська Соціялістична Совітська Республика є тільки московською ґубернією, яку при допомозі небувалого терору визискує червона Москва, що у брутальний спосіб продовжує дальше політику Петра І. і Катерини II. Минула так звана ера українізації, що була розрахована на замилення очей національно свідомих українських елементів. Знищено фізично розстрілами, тюрмою і засланням на Соловки й Сибір українську інтеліґенцію, вигоновим голодом на Україні, у якому згинуло до трьох мілійонів наших селян та насильною колективізацією приголомшено покищо українське село, переміняючи українських хліборобів у совітських панщизняків. Не пощадили й тих з галичан, що там залишилися свого часу для служби комуні, або звеблені обіцянками туди виїхали. Усі вони пішли або під „стєнку", або опинилися в тюрмі чи на Соловках або на Сибірі. Це в заплату за їхню охоту служити червоній Москві. У Києві панує нині москаль-большевик Постишев, висланник червоного ката Сталіна. При ньому панують за Збручем москалі, жиди і навіть поляки комуністи. Нема тільки українців, що й досі борються проти большевицької окупації і прямують до власної національної незалежної держави, за яку згинув з рук жидівського комуніста Шварцбарта борець за волю України Симон Петлюра.

Червоні гнобителі-кати бажалиб поневолити і ті українські землі, що є поза межами Совітів, особливо на Волині, а ще зокрема в Галичині. За гроші, здобуті з наших селян-кріпаків за Збручем, знайшли тут платних аґітаторів, що стараються тут розсадити наше національне життя. Кермують цим тутешні жиди-комуністи і це є головною причиною зросту протижидівських настроїв у наших масах. Ідуть навіть терором, як вказують на це численні події з останніх часів, навіть з убивствами наших сільських діячів, як це було у Верчанах і в Настасові. Проти комуністичної загрози мусить іти планова й безпощадна боротьба, яку повинен вести зорганізовано наш місцевий актив в імя визволення України з московських кайдан.

Реферат посла д-ра Барана перебивали вічевики гучними оплесками на знак повної згоди з його виводами. Опісля директор Ґораль поставив такі резолюції:

Зібрані на всенародньому вічу в Борщеві 7. вересня ц. р. українські громадяни Борщівщини ухвалюють:

1) виступити якнайрішучіше і безпощадно проти комуністичної гидри, яка під ріжними видами наступає на наші землі;

2) стояти кріпко під українським національним прапором, бо тільки зорганізований національний фронт є всилі зницити цілковито комуністичну небезпеку;

3) освідомлювати українське громадянство Борщівщини про комуністичну небезпеку для нас і про потребу боротьби з нею;

4) переслати свій гарячий привіт братам за Збручем, що стогнуть у московсько-большевицькому ярмі зі зазивом, щоб видержали дальше у боротьбі з московським наїздником з вірою у швидку над ним перемогу.

Резолюції принято одноголосно без дискусії. Віче закінчилось відспіванням національного гимну.

Перед великими роковинами.

(Вияснення Національного Музею у Львові.)

У звязку зі статтею п. Т. З. п. н. „Занедбані роковини" в 195. ч. „Діла" подаємо до відома, що в Національнім Музеї у Львові від довшого часу йдуть приготування до належного відсвяткування століття появи „Русалки Дністрової".

В грудні ц. р. або в перших місяцях 1937. р. буде відкрита в Національнім Музеї окрема виставка, присвячена галицькому відродженню, зокрема діяльности Маркіяна Шашкевича та його товаришів від початку 1830-их рр. аж до смерти Шашкевича й далі до 1848. р. На виставі будуть поміщені архівні матеріяли, друковані пр... ілюстраційний матеріял та інші памятки з ... часів.

Співробітники Музею приготовляють ... відки про літературу й культуру ... часів на основі невикористаних досі ... матеріялів, що збереглися в Національному Музеї. Розвідки будуть своєчасно оголошені друком.

С. Ю. П.

НОВИНКИ.

— Найсолідніші футра тільки у Юліяна Глушевського, Львів, пл. Капітульна 3. І., тел. 54-46. Найпевніша льоката гроша.

— Книжки, які бажали би Ви прочитати, можете позичати на догідних умовах у випозичальні книжок „ІЗМАРАГД" при вул. Косцюшка ч. 5, яка має книжки українські, польські, німецькі, російські, французькі та англійські. **Всі шкільні лектури завсіди на складі.** Випозичальня відкрита щодня, крім неділь, від год. 9-ої рано до 7-ої вечором. 2577 8—10

— Затверджені владою КУРСИ КОСМЕТИЧНІ Стефанії Гаврисевич під проводом Д-ра Е. Дурделла та Інж. хемії, Львів, Коперника 42А, тел. 272-18. Додаткові вписи. Проспекти безплатно. Додаткові Курси лічничого масажу тіла і руханки. 2639 5—5

— Вистава Союзу мистців пластиків відкрита домівці при вул. Дідушицьких ч. 1. Вистава обіймає збірку графік Яна Брайтера і праць артиста маляра Ганса Брайштедта. Брайтер дався пізнати на цій виставі як цікавий графік, що репрезентує новочасний напрям сучасного німецького малярства. Вистава отворена щодень від год. 10—15.

— В понеділок не буде торговиці на Ринку. Управа м. Львова подає до відома, що в понеділок, 14. ц. м. торгова площа на Ринку з уваги на більший натовп людей у звязку з військовою дефілядою буде від самого ранку замкнена. Інші торговиці в середмісті та на периферіях будуть як звичайно в руху.

— „Католицький день" у Львові відбудеться 19. і 20. ц. м. у звязку зі священичим ювилеєм польського архиєпископа Твардовського. В програму входять попри богослуження та релігійні імпрези також зїзди ріжних католицьких, мужеських і жіночих орґанізацій.

— Ціни харчевих продуктів. В часі від 7 до 11. ц. м. платили на Ринку у Львові такі ціни: пшенична булка $3^1/_2$ сот., пшенично-житний хліб 35 сот., з житної 65 прц. муки 28 с., темний хліб 28 с., яйця 6 с., звичайна ковбаса 1 кг. 2 зол., десерове масло 2.80, кухонне масло 2.60, пшенична мука 38 с., житна 28 с., незбиране молоко 18 с., волове мясо 1.20, вепрове 1.40, теляче 1.00—1.20, смалець 2.20, сало 1.70, свіжа солонина 1.60, бульба 7 с. В порівнанні з попереднім тижнем підскочили ціни яєць, масла, молока, мяса волового і смальцю, зате обнизились ціни муки, вепровини, телятини і сала.

— Ректори виїхали до Варшави. Всі ректори вищих шкіл у Львові виїхали до Варшави на конференцію, яку скликав міністер освіти Свентославський. На конференції мають обговорити низку важних академічних справ у звязку з новим шкільним роком.

— Капелян українських вязнів о. д-р Кладочний виїздить у суботу, 12. ц. м. на обїзд вязниць у такім порядку: Ясло 13. вересня, Тарнів 14—15, Вісніч 16—17, Св. Хрест 18—19, Люблінец 20, Равіч 21—22, Вронки 23, Короново 24—25, Фордон 26—27, Ґрудзьондз 28—29, Ломжа 1—2. жовтня, Седльце 3. жовтня. О. д-р Кладочний повідомляє, що повищих дат буде точно держатися та що на всі письма відповість після повороту.

— За привернення ступнів у школах. Батьківські організації у ріжних містах висилають до шкільної влади збірні петиції, щоб у школах привернути давні т. зв. ноти чи там ступні. Вони кажуть, що брак ступнів в оцінці знання утрудняє контролю, чи діти переробляють якслід лекції, чи вчаться добре, чи не потрібна позашкільна поміч. Справою занялося міністерство освіти.

— Мозок марш. Пілсудського. Інститут наукових дослідів, який робив студії над мозком марш. Пілсудського, оголосив звідомлення із своєї праці. Досліди, які переводив професор виленського університету д-р Розе, виказали, що мозок марш. Пілсудського мав вагу ... прц. більшу від пересічної ваги, що ... ється при таких студіях.

— До Картуської Берези відставили 10. ц. м. Иосифа Урбана, члена людової партії в Болдові пов. Краків. Урбан уладив всупереч заборони старости віче під голим небом, де ... виступав проти влади, а крім того масовий похід з Болдзанова до Закшова.

— Перед реформою устрою адвокатури. Всі адвокатські ради одержали проект реформи адвокатури, виладжений спеціяльною комісією з головної адвокатської ради. Адвокатські орґанізації мають заявитися у справі цього проєкту до 15 ц. м. Проект передбачує введення примусової для кандидатів адвокатури 3-літньої судової аплікації, причому перехід до адвокатури сполучений зі зложенням судового іспиту. Аплікація мала би тревати тільки два роки, а не чотири. В пятому році аплікації признається аплікантам право заступати в деяких справах. Дальше передбачені деякі улекшення для тих, що переходять із судової та адміністраційної служби до адвокатури. При адвокатських радах мають бути введені спеціяльні ревізійні комісії і приспішене темпо праці дисциплінарних судів. З початком жовтня ц. р. розгляне цей проект головна адвокатська рада, опісля передасть міністрові справедливости. Реформа устрою адвокатури буде переведена шляхом президентського декрету ще перед скликанням законодатних тіл.

— Хто виграв на льотерії? В сьогоднішнім тягненні держ. кляс. льотерії впали ... більші виграші: 10.000 зол. на ч. 36662 ..., 5.000 зол. на ч. 20842 41025, 2.000 зол. на ч. ... 2 54 57897 62162 67045 70777 84219 97738 ... 132141 132580 157346 190417. 1.000 зол. ... 2835 3547 6246 8887 10195 16254 39510 ... 43113 52184 62639 73215 78113 81254 92724 ... 95884 96441 120948 127485 132626 139364 ... 157385 161817 163862 170566 177900 184206.

— Львівська хроніка. На вул. Городоцькій військовий мотоцикль переїхав 53-літнього І. Грубера і покалічив його тяжко. — На Сиховах під Львовом застрілилася 25-літна Емілія Шрайбер, донька заможного господаря, з причини нещасливої любови. — За фальшування векслевих підписів засуджено купців братів Адольфа й Мехля Найманів (вул. Сикстуська 19) по 6 місяців вязниці.

— Краєва хроніка. На шосі біля Демидівки пов. Дубно впав у рів пасажирський автобус, причому сім пасажирів потовклося. — В Синевідську Нижнім пов. Стрий випала з потягу мешканка Ольга Скобельська й тяжко потовклася. — Товаровий потяг, що їхав з Коломиї до Снятина, розірвався біля Матіївців на дві части, наслідком чого настала перерва в залізничному русі. — На дорозі в Радлівцях пов. Дрогобич авто переїхало на смерть 5-літну дитину. — Іван Бобрик із Руди (Брідщина) хотів розібрати гарматне стрільно, яке найшов у стрілі. Стрільно вибухло й обірвало Бобрикові праву руку і поранило черево. Відвезли його в безнадійному стані до шпиталю.

— З Польщі. На периферіях міста Вильна хлопці знайшли давну воєнну гранату, що вибухла і двох вбила, а одного тяжко ранила. — В Забаві бжеського повіту хтось убив трьома вистрілами з револьвера Валентого Хвалу, як вийшов у ночі на подвіря. — В Королівці бохенського повіту злодії вломилися до бюра молочарської спілки і розпороли огнетревалу касу. В грабунку хтось їм перешкодив і сполошені злодії втікли, відстрілюючись. — В Деннім пов. Ясло невідомі напасники стріляли крізь вікно до Яна Кучка і вбили його, а його жінку тяжко ранили. Подібні випадки сталися в інших селах. — Під Гарволином на люблинсько-варшавській шосі знайшли тіло харчевого

старшини 36 п. п., пор. Стан. Остиянька, якого підчас їзди ровером переїхав чийсь самохід.

— **Банкроцтво фабрики.** Фабрику фаянсу в Ходзежи, що попала у фінансові труднощі, продано на ліцитації. За фабричні будинки з площами і всіми приналежностями осягнено поверх 900 тисяч, а довги доходили до 2 міл. 300 тисяч зол. Крім упривілейованих 288 тисяч все інше пропало. Фабрику купили два промисловці з Познаня.

— **Пісня, що приносить міліони.** В Парижі стала дуже популярною пісонька, якої автор Поль Мієракі зробив маєток. Донедавна він жив у злиднях, а то й голодував. Його композиції не втішалися признанням публики. Аж врешті скомпонував одну пісню, що загально подобалась і принесла йому не тільки славу, але й гроші. Кажуть, що на грамофонових плитах з тією пісонькою він заробив 5 міліонів франків. Тепер він пише оперету, на яку всі французи чекають нетерпеливо.

— **Жахливий голод** панує в Китаю, особливо в провінції Шечван. Місцева влада передбачує, що з голоду вмре незабаром 15 міліонів людей. Сотки тисяч китайців живиться вже місяцями деревною корою, травами, корінням, тощо. В деяких місцевостях голод такий жахливий, що населення їсть людське мясо. Цілі родини кінчать самогубством. До голоду причиняються також комуністи. Там, куди перейшли червоні війська, нема що їсти. Все загарбали червоні грабіжники.

— **Дирекція кіна „Марусенька"** повідомляє, що в цьому сезоні висвітлюватиме лише великі пробоєві фільми найбільших світових і краєвих фірм. Після „Нових часів" із Чапліном піде фільма п. н. „Малий бунтівник" із Шерлі Темпль, Жоном Болесом, Джеком Голтом. Найновіші фільми із Шерлі Темпль висвітлюватимуть лише кіна „Марусенька" або „Коперник".

— **Там, де зимують раки.** Дотепер зимували собі спокійно по ріках, ставах і т. п., тепер половина раків Польщі перезимує деінде. Залізницею і фірманками звезено минулого місяця поверх чверть міліона штук цих черепашок, щоб по їх перерібці запрезентувати консументові готову ракову зупу КНОРР. Давніше була ракова зупа привілеєм одиниць, тепер кожний буде міг насолоджуватися її незвичайним смаком, бо тільки 20 сотиків коштує одна кістка на 2 тарелі знаменитої ракової зупи КНОРР. По своїй вподобі можна поліпшити смак цієї зупи, додаючи копру, масла, або сметани.

Срібна Олімпіяда на Східних Торгах.

Львів, 12. вересня 1936.

Третій рік з черги оглядаємо в Павільоні Мистецтв на Східних Торгах експонати фабрики срібних виробів Д. Л. Нойман (Кохановського 21) і за кожним разом подивляємо величезний розвій її продукції, так під оглядом скількости нових моделів як і під оглядом численности нових артистичних мотивів. Бачимо там оригінальне дерево-ліхтар, чудесно викінчені срібні кавові сервіси, гарно цизельовані срібні чайники, величаві ріжнородних фасонів срібні гарнітури до курення, масивні срібні таци під канапки, кришталеві кабарети та інші кришталі у найбільш сецесійних формах. Побіч стоять рядом гарні касети з комплетами срібної застави, оригінально викінчені чаші на спортові нагороди і кількадесять моделів цукорниць, одні гарніші від других. Одним словом правдива Олімпіяда срібла.

Інж. Д. Л. Нойман, власник фабрики дає радо інформації та висловлюється, що хоча фабрика його є на високому рівні розвою, про дальший її розвій старається. Намиряє дальше розширити її продукцію на всі інші відділи виробництва зі срібла та вистерігатись шабльону. Власник задумує також заснувати у своїй фабриці відділ середньої і дрібної срібної галянтерії та розпочати продукцію срібних папіросниць, пудерничок, олівців і т. п.

Зацікавлення стійлом фабрики Д. Л. Нойман є велике, оглянули його також Міністер Промислу і Торговлі Роман та Віцепрем'єр Квятковський.

Н. П.

—o—

Сензаційні подробиці

про французьку позичку для Польщі.

Льондонський „Таймс" подає сензаційні дані про французьку позичку для Польщі. Повна сума цієї позички є приблизно **міліярд золотих.** На цю суму складаються такі позиції: 1) **Кредит редисконта Французького Банку для Польського Банку у висоті 14 міл. фунтів штерлінгів.**

2) Запорука французького скарбу експорту до Польщі воєнного матеріялу на суму 13 міл. фунтів.

3) Готівкова позичка у висоті 6 міл. фунтів.

4) Заплата СССР за достави воєнних матеріялів для Польщі у висоті 5 міл. фунтів.

Страйки у Франції.

ПАРИЖ, 11. 9. ПАТ. Страйкова ситуація не виказує більших змін. Число страйкарів у текстильнім промислі в Ліль є 40.000. Страйки захопили теж металюргічні фабрики округи Дуай, де робітники окупували фабрики. В Марселі страйк триває далі. Промисловці не хочуть вести ніяких переговорів так довго, аж поки робітники не покинуть фабричних забудовань.

Над страйковою ситуацією радили вчора премієр Блюм і міністр внутрішніх справ. Уряд не має заміру уживати сили.

Премієр Блюм дістає багато заяв від ріжних робітничих організацій, які запевнюють його, що солідаризуються зі становищем уряду. Незвичайно сильна і впливова начальна рада залізничого синдикату заявила повне довіря урядові Блюма та запротестувала проти зазіхань комуністів.

Дальші події у Стрийщині.

В Ораві пов. Стрий появилася іноді на придорожнім дереві картка з погрозами під адресою Петра Меклича. В картці грозили йому побиттям, якщо не покине праці у місцевого жида. В ночі з 7. на 8. ц. м. підпалив хтось у Головецьку 3 фіри сіна приблизної вартости 50 зол., власність Маєра Фрідмана з Головецька і Сури Вайсман з Тухлі.

Тієї самої ночі вибухла пожежа в будівлі Бенціона Кеслера в Любинцях. Половину будинку врятували. Кеслер переховував там нафту, смари і т. п. Поліція веде слідство.

Мін. Гебельс про жидів і комуну.

НІРНБЕРҐ, 11. 9. ПАТ. Вчора вечором відбувалися дальші наради партійного конгресу. Верхом у них були дві великі пропагандивні промови. Протибольшевицька й протижидівська.

Як перший промовляв керманич партійного уряду загран. справ **Розенберґ.** Бесідник гостро заатакував комуністичний інтернаціонал і „зорганізоване світове жидівство". **Большевизм** — сказав Розенберґ — **це умова недуґа й політичне знищення.**

Мін. пропаганди Німеччини Ґебельс говорив про большевизм у теорії і практиці. Большевики, по словам Ґебельса, це організація нижчих інстинктів якогось народу, спрямована на знищення всіх вартісних під расовим оглядом елементів.

Дуже багато уваги присвятив Ґебельс комінтернівській тактиці комунізму й большевицьким методам ділання. Методи ці оперті на брехні й насильстві. „Держави, говорив Ґебельс, що мають комуністичну партію, до деякої міри остають під володінням Сталіна. Відчула це одна західно-европейська держава, яка заключила договір зі Совітами, мусіла собі випрохати в Москві приказ для своєї комун. партії, щоб вона не вела протидержавної акції і не саботувала військових кредитів". Атаки на большевиків густо перепліталися з найгострішою характеристикою жидів. Жидів поставив Ґебельс, в один ряд із комуністами.

— **Трагічний упадок з дерева.** На передмісті Кремянця, Бонівці, 16-літня дівчина впала 8. ц. м. з оріхового дерева і вбилася на місці. Вона була вже засватана і невдовзі мала йти замуж. Тому підчас похорону несли коровай і приграваль музики.

ПАРИЖ — ВАРШАВА — БЕРЛІН.

ПАРИЖ, 11. 9. ПАТ. Авас комунікує, що Поль Бастід, франц. міністр торговлі і промислу виїхав до **Варшави,** де перебуде суботу, неділю і понеділок. Вертаючись із Варшави поступить французький міністер до **Берліна** на один день. В Берліні відбуде мін. Бастід розмову з міністром д-ром Шахтом.

ЯПОНСЬКО-СОВІТСЬКІ ІНЦИДЕНТИ.

З Хабаровська повідомляють, що в харбінській вязниці є тепер 21 совітських громадян, арештованих японсько-манджурськими властями. Арештованих трактують погано. Японські власти стараються вимусити від них зізнання, що свідчилиб про їх участь у шпигунській акції. Протести совітського консуля у Харбіні перед японсько-манджурськими властями були безуспішні. Японські власти не дозволили ані консулеві ані своякам арештованих бачитися з арештованими.

—o—

ЗАЯВА НАЦІОН. ЕСПАНСЬКОГО УРЯДУ.

БУРҐОС, 11. 9. ПАТ. Пресовий уряд національного уряду в Бурґосі проголосив комунікат для журналістів. У цім комунікаті говориться про гострі санкції проти часописних справоздавців, які називатимуть національні війська бунтівниками або повстанцями, а війська червоних „льояльними".

З кіна.

Кіно „Апольо": „Не забудь за мене"

Німецька фільма з великим італійським тенором Бенджаміно Джілі. Історія молодої секретарки-німкині, що вибирається в подорож до Америки із своїм багатим шефом-промисловцем і по дорозі закохується у моряку старшині корабля, на якому їде. Після великого захоплення приходить до розчарування, що має свою причину в одній інтризі. Молода дівчина випадково знайомиться із славним італійським тенором, старшим, не дуже гарним мужчиною, вдівцем, що залишився з малим синком. Вона виходить за нього заміж, щоб забути про своє недавнє, прикре розчарування. Їздить із своїм чоловіком по великих світових столицях, де він виступає в ріжних операх. Сюжет фільми складений зручно і цікаво. Джілі має нагоду показати свій голос, справді прегарний, дуже теплий. Його партнерка — Магда Шнайдер, дуже добра, дискретна артистка.

—o—

Спорт.

КОМУНІКАТ У. С. С.

I. **Краєвий пятизмаг жінок і мужчин** відбудеться у Львові в днях 26. і 27. вересня ц. р. на площі С.-Б., а саме: 26. вересня (субота), год. 16, 100 м. і скок удовжінь (жінок); 27. вересня (неділя), год. 15, пятизмаг мужчин і докінчення пятизмагу жінок (куля, скок угору, ратище). Зголошення до 22. вересня ц. р. включно. Замісцеві змагуни подадуть час приїзду і чи рефлектують на нічліг.

II. **Краєві ситківкові змагання** відбуваються у Львові на токах ЛКС, на площі С.-Б. і будуть тривати до неділі 13. ц. м. включно. Початок в усі дні в год. 15.30 у неділю в год. 9. і 15.

III. **День юніорів у Львові** в днях 12. і 13. вересня на площі С.-Б. з такою програмою: 12. IX., субота, год.

16: передбіг 60 м., куля, фінал 60 м., скок удовжки, передбіг 4 × 70 м.; 13. IX., неділя, год. 10.30: передбіг 100 м. ратище, фінал 4 × 75 м., трискок; год. 15: фінал 100 м., диск, скок угору, 4 × 200 м., 1500 м.

ТЕРМІНАР ЗМАГАНЬ ЛЬВІВСЬКОЇ Ц-КЛЯСИ.

Вильосовано осінній термінар мистецтв Ц-кляси для львівської групи ЛЗОПН. Перший рік у цих змаганнях беруть участь 3 українські клюби: Зоря, Луг і Степ. Всі клюби в тій клясі поділено на дві групи. Луг і Степ грають у першій групі, Зоря в другій групі. Крім згаданих 3 українських клюбів бере участь у змаганнях 5 клюбів польських і 2 жидівські.

I. Група: 13. 9. Луг Львів — Степ Львів. 20. 9. Гапоель Городок — Луг. Степ — Голь. 27. 9. Луг — Голь. 4. 10. Степ — Льот Баторівка. 11. 10. Льот — Луг. Гапоель Степ.

II. Група: 13. 9. Зоря — Граніт Львів. 20. 9. ПАСТ Львів — Зоря. 27. 9. Зоря — Стшелец Перемишляни. 4. 10. Гвязда Штеры — Зоря.

Клюб поміщений на першому місці є господарем змагань.

ЗОРЯ — ГРАНІТ.

Перші змагання за мистецтво Ц-кляси розіграє українська дружина з сильною польською дружиною Граніт том 13. ц. м. в год. 10-ій рано на грищі 40. п. п. (Львів) на Погулянці. (Доїзд трамваєм ч. 3).

ЛУГ — СТЕП.

Змагання за мистецтво Ц-кляси і заразом перші змагання між двома українськими дружинами у Львові в Ц-клясі відбудуться в неділю 13. ц. м. в Лучакові Городі при вул. Вулецькій. Початок в год. 16-ій.

—o—

Листування Редакції.

Всч. о. Т. Савойка: Вашу заяву передали ми до Генерального Секретаріяту УНДО.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Український Молодий Театр „Заграва" під арт. проводом В. Блавацького

Заболотів:

11. IX. Дума про Нечая.

З Заболотова театр вступить до Гвіздця.

Коломия:

Прем'єра „КАМОГРЯДЕШИ?" (Quo vadis ?)

19. IX. I-а частина.
20. IX. II-а частина — вперше.
21. IX. I-а частина.
22. IX. II-а частина — вдруге.
23. IX. Рожевий шлях.

З Коломиї театр іде з тою самою виставою до Делятина, Надвірної і Станиславова.

Український Нар. Театр. ім. І. Тобілевича.

Чортків:

11. IX. Вуйко з Гваделюпи (Муж двох жінок).
12. IX. Ніна теща.
13. IX. год. 8. веч. Інваліди.

Біла:

13. IX. год. 3. попол. Дівча з Масносоюзу.

Український Національний Хор під мист. проводом Дм. Котка.

12. IX. Львів. Саля Театру Ріжнородностей.

З огляду на обмежену скількість місць адміністрація Хору просить вчасніше замовляти білети в „Нар. Торговлі" (Ринок 36).

15. IX. Судова Вишня.
16. IX. Мостиська.
17. IX. Перемишль.

Великий Театр:

П'ятниця, 11. IX. год. 8. веч. „Всякі права застережені", виступ Мар. Машинського.

Субота, 12. IX. год. 8. веч. опера „Гофманові казки".

Неділя, 13. IX. год. 3.30 поп. „Трафіка пані генералової"; год. 8. веч. Аб. 24. „Всякі права застережені".

Понеділок, 14. IX. год. 8. веч. „Всякі права застережені".

Вівторок, 15. IX. год. 8. веч. опера „Фавст".

Театр Ріжнородностей:

Неділя, 13. IX. год. 8. веч. „Пані презесова".

Вівторок, 15. IX. год. 8. веч. останній раз „Пані презесова", ціни найнижчі.

Цирк Станевських

(вул. Пелчинська)

щодня початок вистави в год. 8.30 веч. У вівторок, середу, суботу й неділю по дві вистави: в год. 4.30 попол. і в год. 8.30 вечером.

Кіна.

АПОЛЬО: „Не забудь про мене" з Вен. Джіглі.
АТЛЯНТИК: „Рітмайстер фон Верфен".
ВАНДА: „Пекло", „Вибухова бльондинка".
ГРАЖИНА: „Пісня кохання" з Кепурою. „Рапсодія Балтику".
КАСІНО: „Розе-Мері" з Жан. Мекдональд.
КОПЕРНИК: „Нинішні часи" з Чарлі Чапліном.
МАРУСЕНЬКА: „Нинішні часи" з Чарлі Чапліном.
МЕТРО: „Дві сироти".
МІРАЖ: „Ідемо по щастя", „Тайни Перяку".
МУЗА: „Петер Ібетсон".
ПАКС: „Буря над Андами".
ПАЛЯС: „Спокуса" із Марленою Дітріх і Гейрі Купером.
ПАН: „Запрошення до вальса" з Лілінною Гарвей.
РАЙ: „Чорна перла".
СВІТ: „Іх Екселенція бабуся".
СТИЛЕВЕ: „Біла парада" та ревія.
ТОН: „Авто ч. 99", „Руки на столі".
УТІХА: „Демон золота", ревія „Під сонцем півдня".
ХИМЕРА: „Малий король".

ФОТОПЛЯСТІКОН.

(пл. Марійська 5.)

„Здовж Дунаю".

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Субота, 12. вересня 1936.

Відень (506,8) 15.40 Орхестра мандолінистів, 19.10 Симф. музика на дуті інструменти, 22.30 Арії з ораторій і опер, Шор баритон. **Кошиці** (259,1) 18.00 Спів. **Прага** (470,2) 16.05 Розр. програма, 19.15 Концерт орх., хор. **Париж** (1648) 11.00 Легка музика, 15.15 Пісні, 15.00 „Джіта, циганочка" оп. Де Міолі, для дітей, 20.15 Опера. **Білгород** (437,3) 12.00 Концерт, 17.30 Нар. пісні, 18.20 Форт. ресітель. **Берлін** (356,7) 8.20 Музика, 12.00 Концерт. **Мінхен** (405,4) 11.30 Барвна всячина, 14.20 „Бабське літо" вес. оповідання, 15.00 Розр. концерт, **Будапешт** (549,5) 12.05 Нар. пісні, циг. орх., 13.30 Сальон. музика, 17.00 Форт. ресітель, 18.20 Мельодії із звуковиків. **Міляно** (368,6) 11.50 Легка музика, 20.45 „Паяци" оп. Леонкавалля. **Рим** (420,8) 13.10 Орх. концерт, 19.00 Легка музика, 21.20 Синкопована музика.

Неділя, 13. вересня 1936.

Відень (506,8) 11.45 Симф. концерт, 12.55 Мельодії із. і Йос. Штравса, 15.40 Форт. тріо ф-воль Дворжака, 17.30 Барвні мельодії, капеля, спів, 20.05 „Бльріо ді Фрав Президентін" ком. Батмана, 22.20 Арії та пісні, Код. Патакі тенор. **Братислава** (298,8) 16.15 Концерт на флет і форт., 18.15 Мадярські пісні. **Кошиці** (259,1) 18.30 Оп. арії. **Прага** (470,2) 7.30 Концерт, 8.30 Орг. ресітель, 9.40 Спів, 10.30 Скрипка, 19.30 „Гофманові казки", оп. Офенбаха. **Париж** (1648) 12.00 Орг. ресітель, 14.34 Симф. концерт, 17.00 Легка музика, 20.00, 20.45 Театр Уяви. **Білгород** (437,3) 17.00, 21.00 Нар. пісні, 19.30 Музика на два форт., 20.20 Скрипка. **Берлін** (356,7) 13.00, 18.00 Музика, 20.00 Концерт. **Кенігсвустергавзен** (1571) 13.00, 16.00 Концерт, 22.20 Гайднів квартет. **Мінхен** (405,4) 9.45, 11.25 Орх. концерт, 18.00 Нар. музика. **Будапешт** (549,5) 12.30 Мадярські нар. пісні, циг. орх., 17.00 Вок. концерт, 18.30 Сальон. музика. **Міляно** (368,6) 12.20 Камер. музика, 13.00 Розр. програма, 21.30 Симф. концерт. **Рим** (420,8) 17.00 Орх. концерт, 20.45 „Івась і Гануся" оп. Гумпердінка, ок. 22.15 „Ля джяра" пантоміма Альф. Казелля.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Субота, 12. вересня 1936.

6.30 Ранішня авд., 6.50 Музика з гр. пл., 7.20 Ранішній денник, 7.30 Програма на сьогодні, 7.35 Трохи інформацій, 7.40 Музика з гр. пл., 8.00 Авд. для шкіл, 11.30 Авд. для шкіл: Співаємо пісоньки, 11.57 Сигнал часу, 12.02 „Пяти Ахіленого журналіста", вес. фейл. 12.13 Полуденний денник, 12.23 Концерт орх., 13.10 Домашнє господарство, 14.30 Концерт бажань, 15.35 Господарські вісти, 15.45 „Про слимачка-бідачка" й інші вес. байки, авд. для мол. дітей, 16.00 Фавст. Кульчицький: Мала серенада на квартет дутих інстр., 16.15 Польське село у пісоньці ревелерсів, кабарет із гр. пл., 16.45 Столиці балтійських держав: У Копенгагені, 17.00 Концерт солістів: Володимира Яворська мецосопр., 17.30 Серед озер і борів Ходзежи, 17.50 Сільва рерум, 18.00 Форт. ресітель, 18.25 Актуальний фейлетон, 18.35 Програма на завтра, 18.40 Реклямовий концерт, 18.50 Актуальна гутірка, 19.00 Концерт орх., спів, 20.15 Будуємо дороги, 20.45 Вечірній денник, 20.55 Актуальна гутірка, 21.00 Віольонч. ресітель, 21.30 Весела Сирена, 22.00 Спортові вісти, 22.15 Розривковий концерт у вик. орх. і Любки Левицької (спів).

Неділя, 13. вересня 1936.

8.00 Сигнал часу й пісня „Не кидай нас", 8.03 Для села: Хліборобська газетка, Музика з гр. пл., Огляд ринків рільних продуктів, 8.45 Ранішній денник, 8.55 Програма на сьогодні, 9.00 Ганкові суїти з гр. пл., 10.00 Трансм. із Замкової пл. у Варшаві: Богослуження з нагоди 400-ліття народин Петра Скарги, хор, 10.30 Музика з гр. пл., 11.45 „Коріолян" Шекспіра (відч. д-ра Вол. Ямпольського), 11.58 Сигнал часу, 12.03 Гумористи й пісенькарі, солісти, хор, музика, 13.10 Театр уяви „Історія про дерев'яного вояка" у вик. сліпих дітей, 13.40 Концерт орх., конферансієрка, 14.30 Для села: Заваги при копанні бараболь, Із інструкторської долі, 15.00 Кілька веселих фокстротів, гр. пл., 15.20 Рекляковий концерт, 15.30 Концерт солістів, Аргасінська спів, форт., віоля, 16.25 Музика з гр. пл., 17.15 Розр. концерт у вик. камер. орх.; у перерві монольог „Свято Варшави", 18.00 Підвечірок при мікрофоні, концерт орх., солісти, 20.00 Хвилина Брон. Губермана з гр. пл., 20.25 Литовський пейзаж, поет. чвертьгодина, 20.40 Політичний огляд, 20.50 Вечірній денник, 21.00 На веселій львівській хвилі, 21.30 Спів ресітель Доди Конрада в супр. форт., 22.00, 22.15 Спортові вісти, 22.20 Концерт орх.

БІРЖА.

Варшава (ПАТ)

ГРОШІ.

Купно — продажа: Бельги бельг. 89.98—89.55, Доляри американські 5.32 — 5.29, Доляри канад. 5.31 — 5.28, Фльорени голянд. 360.97 — 359.25, Франки фр. 35.05.50 — 34.89.50, Франки шв. 173.29—172.42, Фунти англ. 26.91 — 26.75, Гульдени данцігські 100.20 — 99.80, Корони чеські 20.10—19.70, Корони данські 120.09, 119.25, Корони норв. 135.18—134.20, Кор. шв. 138.68—137.70, Ліри італ. 36.50—34.50, Марки фін. 11.86—11.60, Марки нім. 138 — 133 Шил. австр. 99 — 98. Марки нім. срібні 149—144.

Акції.

Банк Польський 100, Вуголь 14.25, Лільпоп 13.1.

Папери.

3 інвест. 2. ем. 62.50, серія 74, 5 конв. 49, 4 прем. дол. 44.25, 7 прц. стаб. 52—53

Заставні листи.

5 прц. Л. З. Б. Г. 48—50, 4 прц. Л. З. Бк Г. 38.50—40. 4 і пів прц. Л. З. Бк Гіп. 41—44, 4 прц. ТКЗ. 38.50—40, 4 і пів прц. ТКЗ. 40— 42, 4 і пів прц. БГК. 61.50—65, 4 прц. БГК. 61.50—65.

Долярівка 45.50—47.50, 3 інвест. 1. ем. 61—64, 2. ем. 62—65

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що від дня 11. вересня ц. р. кооперативам платить за: льохо Львів:

1 кг. масла десерового бльок.	
без опакування	2.05 зол.
кг. масла десер. бочкового включно з боч. опакуванням	2.10 „
1 кг. масла експорт. включно з експортовим опакуванням	2.10 „
1 л. молока	0.12 „
1 к. яєць	2.75 „

Тенденція на масло, молоко слаба, на яйця знишкова.

Маслосоюз повідомляє, що в дні 11. IX. ц. р. платив своїм доставцям за 1 кг. живої птиці, якою подвіря птахомисарні „М. С." у Львові, (пл. Більченського ч. 3) такі ціни:

Курята 1. кл. щойно від 0.80 кг. вгору	0.85 „
Кури без остріг 1. кл. щойно від 170 кг. вгору	1.05 „
Качки молоді, товщені 1. кл. щойно від 1.60 кг. вгору	0.85 „

Ціни денні.

Приймає птицю тільки першої кляси Гірших сортів рішуче не приймає.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

НАУКА

[ШК]ОЛА ЖІНОЧОГО КРОЮ з правом свідоцтв, провадження паризьким моделістом Біддером приймає вписи. Оссолінських 12. 2704 1-12

ТАНЦІВ навчає першорядна Школа Брикової-Гранатової з Сина Баторія 28. 2709 1—3

ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.